

Dalla veta plein acziun alla veta rallentada

Il menader dil Center da sanadad Puntreis a Mustér – Gian Reto Nufer – ha mirau davos las culissas e fatg en mingta sparta in cuort fuffergnadi. El ei pertscharts ed impressiuus da quei ch'ìls 88 collaboraturs prestan di per di pils actualmeins 55 cussadents.

SUSI ROTHMUND/FMR

Avon prest diesch onns ei la famiglia Nufer secasada ella Val Tujetsch. Il fevver 2021 ha Gian Reto Nufer – ch'era avon scolast, meinascola ed ei era staus commember dalla suprastronza ella vischnaunca Tujetsch – entschieit a seluvrar en siu pensum sco menader dil Center da sanadad Puntreis a Mustér. Dapi il zercladur digl onn vargau meina el quei menaschi cun ver 90 collaboraturas e collaboraturs. Cun 55 cussadentas e cussadents ei la casa Puntreis actualmeins plena. Sco igl um, ch'ei carschiu si el cantun Turgid di, eis el sevivius en bein: «Jeu sesentel da casa el secur da sanadad. Mintga di emprendel jeu viter entzagei niev, causas da dretg ni dil secur da sanadad, igl ei fetg interessant e variant.»

Fuffergnau dapertut

Empriu fetg bia ha il menader dalla casa d'attempai e da tgira era la stad vargada cu el ha fatg in tschuat fuffergnadi. Rodund meiz di ni era dapli eis el staus en mingta partiziun da lavur e ha gidau sco el ha saviu e pudiu. En linscharia ha Gian Reto Nufer sorti resti, mess ella maschina e fatg ora cul fier. El seregorda: «Il fried era per part in tee specials en linscharia, pil team era quei denton tut normal e da mingadi.» Siu emprem mistregn ei electricist, aschia ch'el ha gest saviu gidar el secur dalla tecnica da far enqual midada e reparatura. «Corporalmeins il pli stregn ei stau da schubergiar», conceda igl um ch'ei fetg sportivs ed aschunta che «far combras» drovi tut autras musclas ch'ir cun velo ni far cuorsaliunga. El ha era fatg ruclas da carn e fatg giu truffels en cuschina. Pil plascher dils cussadents ha Nufer perfin surviu ell'ustria ed en sala da magliar. «Jeu hai survegniu bia cumpliments dils collaboraturs. L'experienscha ch'ìl schef lavura cun els per capir meglier lur pensum, han ei apprezzau fetg», di igl um da 52 onns.

Immensa empatia

El secur dalla tgira eis el segidaus sin mingta staziun, secapescha culla distanza duida. Nufer ei era buca sensuspis d'accompanjar il survetsch da notg e ha constatua: «Quei ei propi

A Gian Reto Nufer ha ei plaschiu sco «tgiranz» – e la «tatta» ha gudiu sia cumpignia. FOTO MAD

«Jeu hai survegniu bia cumpliments dils collaboraturs. L'experienscha ch'ìl schef lavura cun els per capir meglier lur pensum, han ei apprezzau fetg.»

Gian Reto Nufer, menader dil Center da sanadad Puntreis a Mustér

Gian Reto Nufer dat dabia libertad al team dalla cuschina ella Casa Puntreis e ha perfin fatg in fuffergnadi leu. FOTO MAD

Las sfidas dil futur ein tenor Gian Reto Nufer las finanzas ed anfar avunda personal. FOTO SUSI ROTHMUND

Corporalmeins stregn ei tenor il meinasca il schubergiar e «far las combras». FOTO MAD

stregn. Ei dat notgs ch'ìls attempai scalinan senza fin. Insumma eis ei stau impressiuonant da veser co la glieud en nosca casa va entuorn culs attempai, ei fan tut aschi cordial e cun nundetga pazienza. Per noscas collaboraturas e collaboraturs ei tut normal ed ei han immensa empatia. Ei dattan in bien sentiment alla glieud ed aschia sesentan ei da casa tier nus. Biars attempai flureschan si cheu ella cumpignia sco fluras, sco sch'ei havessen ina quarta primavera.»

Sfidas

Per Gian Reto Nufer eis ei stau ina midada dalla veta plein acziun cun affons e scolaresser alla veta rallentada ella casa d'attempai. El appreciescha quell'experienscha, conceda denton: «Il rir dils affons maunca a mi.» El medem mument declara el ch'el gaudi secapescha era las sentupadas culs attempai e ch'ei detti era bia da rir cun els. Ch'el sappi romontsch seigi in grond avantag. El Center da sanadad Puntreis sespleighi la veta bia pli plaun. La lavur pil team seigi fetg pretensiuus. Il schef ei era cunsciens ch'ei prendessen savens bugen dapli peda per enzagi e che quella maunchi magari semplamein. Il mument seigien ei cuntents d'aver avunda personal. Igl avegnir vegni la recrutaziun da personal denton ad esser in immensa sfida. Ins quanti ch'ei vegni a muncar el secur da sanadad en Svizra 70'000 persunas. Perquei fetschien ei tut il pusseivel ella Casa Puntreis per porscher bunas cundiziuns da lavur e salarisaziun, e cun l'entschatta dil 2023 detti ei ina migliur dallas prestaziuns dalla cassa da pensiu per tuttas collaboraturas e tuts collaboraturs. Plinavon dettien ei era la pusseiveladad da sescolar vinavon. In'ulteriura sfida pil meinasca ein las finanzas. La casa ei numadamain buca adina plena sco ussa. Gest la stad vargada hagen ei giu empau difficultads d'emplenir la casa. La glieud vegni aschi tard sco pusseivel en casa d'attempai e resti leu en media rodund nov meins.

Sentir il puls

Da sesez di Gian Reto Nufer ch'el seigi in schef che lessi udir il meini da tuttas e tuts. Siu stil da menar seigi participativ era sch'el stoppi la finala secapescha prender sez las decisiuns. Per sentir il puls da siu team fa el sche pusseivel mingta di ina viseta en tuttas partiziuns. Enquala entscheiva il bab da treis affons ella vegliadetgna da 18 entochen 21 onns a luvrar aschi baul la damaun ch'el sa aunc discuoer enzacons plaid cun quels che han luvrau la notg. «Igl ei impurtont da restar en discours, aschia sprel jeu da vegnir sissu nua ch'ei funcziuna bein e nua ch'ei smacca.» Il meinasca sa ch'ei drova ina certa autoritad e lingua per diriger in aschi grond team. El ei denton buca in amig da grondas hierachias ed ei cun tut ses collaboraturs per ti.

Il meinasca ei buca staus memia «bials» per luvrar en linscharia. FOTO MAD

«Per noscas collaboraturas e collaboraturs ei tut normal ed ei han immensa empatia.»

Gian Reto Nufer, menader dil Center da sanadad Puntreis a Mustér

CADI

Davos da seniester a dretg Mikhail Semenov (trenader), Esther Hendry (Movis), Anja Klittich Berther (trenadra), Helga Probst (presidenta UGC), Iryna Semenova (trenadra), Gimnastas da seniester a dretg Maryna Semenova, Meret Berger, Alina Berther, Elina Loretz, Alina Gadola e Lidia Semenova. FOTO PAUL DUFF

Cun niev slontsch egl avegnir

L'Uniu da gimnastica da dunnas Mustér mira cun optimissem egl onn niev. Suenter 53 onns ei l'uniu vegnida restructurada e sepresenta cun niev num e niev logo. L'Uniu da gimnastica Mustér s'unescha culs Movis all'Uniu da gimnastica Cadi. Ella va en treis direzziuns: l'uniu sesavra per tuttas schlattinas e per l'entira regiun Cadi e porscha spartas cun nova purschida.

La tendenza el mund dallas uniuns da sport ei clara: biaras uniuns pintgas (p.ex. uniuns d'umens, da dunnas e da gimnastica da giuvenils) s'uneschan ad uniuns comunablas independentas dallas schlattinas. Ellas nezegian sinergias ed emprovan da francar lur avegnir comunabel. La pedagoga da sport Anja Klittich Berther ha realisau quei ed ei uss ida quella via ensem cun Helga Probst, la presidenta dall'Uniu da gimnastica da dunnas Mustér.

Bia purschida sut in tetg

Igl emprem pass ei fatgs: la gruppa Movis (movement e sault) sut la direzziun principala dad Esther Hendry separticipescha cun rodund 100 affons e giuvenils alla «novas». Movis s'engascha dapi bunamain 25 onns cun success pils affons e giuvenils dall'entira Cadi sil secur dil movement e dil sault. Dapi quater onns appartegna era la disciplina da concurrenza als urdeins alla purschida. Omisduas spartas – sault e gimnastica als urdeins/acrobatica sportiva – vegnan purschidas igl avegnir dalla nova uniu. In'ulteriura sparta «fit e sanadad» unescha tuttas purschidas dil sport da sanadad e fitness. Quei ei denter auter yoga, pilates, aerobic, gimnastica da geniturs ed affons pigns, gimnastica d'umens e dunnas, gimnastica da seniors e fitness. Ina quarta sparta ei quella dils giugs sco per exempel ballareit.

Ina damonda dall'existenza

La tema dall'existenza dalla gimnastica ei il motiv principal da quei agir. Dapi onns ha ella da sbatter cul diember sminuent da commembras e menadras. La media da vegliadetgna dallas dunnas munta actualmeins rodund 50 onns. «Uniuns da sport ein in bein cultural impurtont. La tgira ed il manteniment ein indispensabls», di Helga Probst. Las uniuns da sport han ina gronda impurtanza per la societad. Ellas procuran per ina purschida da sport vasta e favoreivla, seigi sco purtadras e purtaders dil sport da concurrenza e da massa duront il temps liber. Ellas ein denton era da muntada per la sanadad.

Promover ils giuvenils

Spel manteniment dall'uniu da gimnastica ei era la promozion rinforzada dil sport per affons e giuvenils ina finamira. Els duein saver secumparegljar cun auters, batter per finamiras sportivas e collaborar per contonscher finamiras e mantener ina purschida d'alta qualitat cun risguarda dalla scolaziun da Giuventetgna e sport. Aschia eis ei era pusseivel da generar daners da promozion impurtonts dil sport che garantescha ina purschida favoreivla per affons e per giuvenils. L'uniu vul denton era s'engaschar igl avegnir per persunas carschidas, senioras e seniors dall'entira regiun cun ina purschida attractiva sco cumpensaziun pil mingadi da professiun. En vesta all'engrondaziun dil Center Fontauna a Mustér cullas localitads novas arriva la restructuraziun il dretg mument. El niev local da gimnastica cun ina grondezia da rodund 180 m² po vegnir installau ina purschida a moda attractiva e cumplessiva, era en fuorma da cuorts per indigens e hosps da vacanzas.

Concurrenza a Winterthur

Ils 10 da december 2022 separticipeschan sis affons dalla gruppa «gimnastica als urdeins ed acrobatica da sport» a lur emprema concurrenza a Winterthur. Quei ei buca mo l'emprema participaziun dall'Uniu da gimnastica Cadi ad ina concurrenza, mobein era l'emprema participaziun ad ina concurrenza da gimnastica ella historia dallas uniuns da gimnastica da Mustér insumma. (cdm/fmr)